GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 25. — W Czwartek dnia 30. Stycznia 1834.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 24. Stycznia.

Pełniący obowiązki wojennego General-Policmajstra czynnéj armii i Wice-Prezydenta miasta Warszawy.

Gdy PP. oficerowie i urzędnicy byłego wojska polskiego, pomimo trzykrotnego ogłoszenia przez pisma publiczne, dotąd nie wszyscy zgłosili się po odbiór wygotowanych dla nich uwolnień od służby; przeto wzywam ich powtórnie, aby celem odebrania takowych uwolnień, niezawodnie zgłosili się do bióra mego przed dn. 1. Lutego r. b. — General-Major, Storożenko. — Sekretarz, Greuve.

Lista Imienna

oficerów wyższych i niższych stopni, tudzież urzędników byłego wojska polskiego, którzy po odbiór dymissyi dotąd do Bióra Policyi nie zgłosili się.

Trębicki Władysław i Jełowicki Jan Podporucznicy, Chełmiński Felix Porucznik, Sołecki Józef Kapitan, Kleszczeński Bazyli, Zelewski Bogusław, Skowroński Franciszek i Kowalewski Wincenty Podporucznicy, Gosiewski Melchior Kapitan, Stypułkowski Franciszek, Chrząstowski Ludwik, Żychliński Adam i Sienieński Alexander Podporucznicy, Granau Jan lekarz batalionowy, Regulski Prosper Podporucznik, Robert Ludwik Professor topografii, Rembertowicz Karól Porucznik, Szczepkowski Łukasz Kapitan, Czarnecki Karól Porucznik, Wyleżyński Krzysztof Major, Kobyliński Franciszek, Pogonowski Piotr, Gajewski Felix i Wiśniewski Jan Podporucznicy, Mostowski Tadeusz Kapitan, Bojasiński Xawery Audytor dywizyi, Trzeszkiewicz Walenty Sztabslekarz, Strzemieczny Maciéj i Jerzewski Ignacy Podporucznicy, Wunder Ludwik lekarz batalionowy, Przyborowski Ignacy i Prolewicz Jan Kapitanowie, Siciński Kazimierz Sekretarz Kom. rząd. wojny, Ligęza Antoni Podsekretarz, Mausz Antoni, Montellatyci Alexander i Bieńkiewicz Tomasz Podporucznicy, Ulan Samuel Kapitan, Lissowiecki Benedykt Porucznik, Zapalski Piotr Podporucznik, Lanckoroński Bartłomiéj Podpułkownik, Kołudzki Józef Porucznik, Olszański Józef Podporucznik, Tymiński Wincenty Porucznik, Juskiewicz Franciszek Podsekretarz b. Kom. rząd. wojny, Stempkowski Robert Podporucznik, Wojszycki Jan Szef bióra, Pruszyński Jan Major, Krosnowski Stanisław i Zienkiewicz Józef Podporucznicy, Kombert Ludwik Sztabslekarz, Płonczyński Jan Płatnik.

Rossya.

Z Petersburga, dnia 4. (16.) Stycznia.

W dzień Nowego roku, w którym obchodzi się też uroczystość urodzien J. C. M. W. X, He-

leny Pawłowny, odbyła się msza św. w Dworskiéj cerkwi Zimowego pałacu, w obecności NN. Państwa obojga, Wielkich Xiążąt: Cesarzewicza, Następcy Tronu i Michała; W. X. Heleny i WW. Xiężniczek Maryi i Olgi, tudzież JJ. KK. MM. Xięcia Oranii, syna Jego Xcia Wilhelma, Xięcia Augusta Wirtemberskiego i Xcia Piotra Oldenberskiego. Po tym świetnym obrzędzie, na którym znajdowali się też znakomitsi wojskowi, cywilni i dworscy urzędnicy, NN. Cesarstwo JJmć i Wielka Xiężna Helena raczyli przyjmować powinszowania; a po skończonem nabożeństwie NN. Państwo raczyli przyjmować powinszowania od Członków korpusu dyplomatycznego. Wieczorem była maskarada u Dworu dla stanów szlacheckiego i kupieckiego Rossyan i cudzoziemców i wieczerza w Ermitażu. Stolica była oświecona.

Reskrypt Cesarski z d. 6. Grudn. z. r.

JW. JXdzu Metropolicie Greko - Unitskich w Rossyi Kościołów Jozafatowi Bułhakowi.

„Stale, w ciągu długoletniéj służby Waszéj kościołowi i Ojczyznie, okazywane przywiązanie do Tronu Naszego i gorliwość o prawdziwe dobro powierzonéj Wam trzody, nieprzestają zwracać na Was uwagi i względów Naszych; jako nowy ich dowód Najłaskawiéj policzamy Was w poczet kawalerów orderu S. Andrzeja Apostoła, którego znaki, tu załączone, Roskazujemy wam przywdziać i nosić według ustawy.“ — Zostajemy Cesarską łaską Naszą ku Wam przychylnymi.

M i k o ł a j.“

Na przedstawienie P. Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, N. Cesarz Jmć raczył udzielić urzędnikowi Sekretaryatu Stanu Królestwa, Wincentemu Szczuce, rangę 12. klassy.

Kommissya likwidacyjna Wołyńska podaje do wiadomości: 1) że likwidacya długów, obciążających skonfiskowane dobra Michała Czackiego, w Podolskiéj gub. leżące, nazwane Rzepinieckie, za roskazem tamecznego Generał-gubernatora ma się odbywać w téjże Wołyńskiéj kommissyi; i 2) że na mocy zatwierdzonych przez N. Cesarza Jmci wyroków P. Wojennego gubernatora Kijowskiego, Generał-gubernatora Podolskiego i Wołyńskiego, teraz znowu skonfiskowane zosały, za należenie do byłego Polskiego powstania, wszelkie już wiadome lub w czasie późniejszym odkryć się mogące majątki następnych osób z gubernii Wołyńskiéj: w powiecie Łuckim, Władysława Moszyńskiego, w Rowieńskim Felixa Konarzewskiego, w Dubieńskim, hrabi Józefa Załuskiego; w Kowelskim Seweryna, Teofila, Franciszka i Dyonizego, synów Stanisława, Wielobyckich; w Krzemienieckim, Xawerego, czy Seweryna, Kamińskiego, Hrabi Konstantego Ożarowskiego, Karola Snowodeckiego; we Włodzimierskim, Bonawentury Szczurowskiego, Teofila Dybczyńskiego, Józefa Gurskiego i Mikołaja Sobieszczańskiego; w Starokonstantynowskim, Numy i Honoryusza Łepkowskich, Xawerego Tejcha; w Nowogradwołyńskim, dymisyonowanego Porucznika Eugeniusza, syna Tadeusza Staniszewskiego, Józafata i Adama Domaradzkich, Leona Bydłowskiego i w Zasławskim Michała Swiejkowskigo.

S z w a j c a r y a.

Z Zürych, dnia 15. Stycznia.

(*Gaz. Rząd*) — Komitet polski w Bern urządza loteryą na korzyść przebywających w Szwajcaryi Polaków. Główną wygranę stanowi skrzynka do podróży z pozłacanego srebra, 2000 fr. wartości, którą (niegdyś własność Napoleona) Ludwik Bonaparte Komitetowi w darze ofiarował.

F r a n c y a.

Z Paryża, dnia 19. Stycznia.

M o n i t o r dzisiejszy jeszcze milczy o rozbiciu się okrętu „Superbe“; zaś K o n s t y t u c y o n i s t a donosi w téj mierze, co następuje: „Przez depeszę telegraficzną doniesiono Ministrowi marynarki, że „Superbe“ okręt liniowy o 84 działach, na Archipelagu nad skałami wyspy Paros, dokąd go gwałtowne burze zapędziły, się rozbił. Kapitan, który dowodził tym okrętem, mieszczącym na sobie 800 ludzi, zowie się d'Oysonville. Strata wynosi około 2 mil. Od niejakiego czasu ponosiła marynarka Królewska dotkliwe straty; rozbiły się albowiem fregata „la Resolue“, bryg „Marsouin“ i okręt liniowy „Superbe.“

List z Tulonu z dnia 13. m. b. wyraża, że uzbrajania tameczne nie są bynajmniéj tak znamienite ani z taką skwapliwością wykonywane, jak pogłoska opiewa. „Idzie tylko o to (powiada ten list), aby się postarać o materyały dla okrętu o trzech pokładach „Montebello“ i dla dwóch fregat „l'Independante“ i „Armide“. Takie przygotowania bywają tu prawie co rok robione. W takowych chwilach nakazuje Ministeryum regularnie podobne uzbrajania w niektórych portach, aby taką drogą pozyskać pozór do podwyższenia budżetu swego, albo przynajmniéj aby ująć Izbie ochoty zniżenia onego. Jakoż taktyka takowa zawsze dobrze mu się udawała.“

O wypadkach w Katalonii czytamy w M e s s a g e r jeszcze co następuje: „Po przedstawie-

niach Generała Llandra nastąpiły natychmiast ze strony mieszkańców Barcelony demonstracye. Pana Baratę, przybyłego tam aby objąć miejsce Prefekta (suddelegado del fomento) przyjęto tylko jako prywatną osobę. Zresztą gwardya miejska ciągle pod bronią i ćwiczy się w mustrach, aby być gotową na każdy przypadek. Donoszą nam o tém w listach prywatnych z d. 10. m. b. Gazeta El Vapor milczenia swego dotychczas nie przerwała, co ztąd się wytłomaczyć daje, że się chce dopiero doczekać odpowiedzi Królowéj na przesłany jéj adres. Llander i Ayuntamiento w Barcelonie działają z oziembłém umiarkowaniem, odznaczającém już pierwsze ich kroki. Być może że to tych zadziwi, którzy się wybuchu rewolucyi w Katalonii spodziewali. Wszakże tym słusznie odpowiedzieć można, że oni przez przesadę własną téj grożnéj sprawie cechę hiszpańską ujęli." Dziennik Sporów podający dzisiaj adres Generała Llandra w całéj jego osnowie, nie ręcząc wszelako za autentyczność aktu, dodaje do owych wiadomości co następuje: „Twierdzą dzisiaj powszechnie, że protestacya Królowéj przeciw wspomnionemu adresowi do Barcelony już nadeszła i że General Llander władze miejskie i wojska prowincyi pod rozkazem jego zostające o tém niebawem zawiadomił." — Gazety Journal de Paris i Monitor zachowują dotąd ścisłe milczenie w téj sprawie. Zresztą uważają tu, że Monitor o ważnych wypadkach, zdarzonych w Hiszpanii, natenczas dopiero wspomina, kiedy rząd francuzki już mógł wiedzieć, jak jego rady i przedstawienia w téj mierze w Madrycie zostały przyjęte.

Anglia.

Z Londynu, dnia 18. Stycznia.

Gazeta miasta Bremen donosi z Londynu z d. 17. Stycznia: „Słychać, że wyjazd Lorda Hovard de Walden do Lizbony znowu miał być na inny czas odłożony. Ma to mieć styczność z prośbą Don Pedra, ażeby Anglia wkraczała, względem któréj gabinet jeszcze nic pewnego nie postanowił. Pogłoska o interwencyi w sprawach portugalskich, jakkolwiek nas milczenie gazety Globe w téj mierze zadziwia, jednak od dnia do dnia większe zyskuje prawdopodobieństwo. Położenie Pedrystów musi być istotnie bardzo zasmucającém, a wkroczenie Anglii ostatnim (zdaniem ich) być środkiem ocalenia, kiedy z takiém naleganiem ów *casus foederis* przytaczają. Wszakże jest to czystém bluźnierstwem przeciw rozumowi ludzkiemu, twierdzić, że zgwałcenie terrytoryum portugalskiego przez neutralne dotychczas mocarstwo i w celu nie mającym żadnéj styczności z wojną domową w Portugalii, poczytywane być powinno w sensie traktatu za *casus foederis?!* Taki argument mógłby najwięcéj służyć za pozór, aby usprawiedliwić usadowienie wojska angielskiego nad granicą portugalską końcem ochronienia ziemi portugalskiéj od napadów wojska hiszpańskiego, nie zaś aby uniewinnić czyny gwałtu i oręża przeciw Miguelistom, którzy zapewne do owego wszelkie prawa narodów depcącego zdarzenia się nie przyczynili, ani przyczynić nie mogli. Zresztą powiadają, że gabinet nasz względem wezwania tego do interwencyi bardzo różnego ma być zdania; po odbyciu długiéj rady gabinetowéj ujrzał się Lord Grej spowodowany do udania się do Brighton, aby Królowi rzecz tę przełożyć. Łatwo pojąć można, że z wypadkami temi natychmiast połączono domysły o zmianie ministeryalnéj. Morning-Herald już głosił, że Lord Grey i kilku innych Ministrów urzędy swoje sobie sprzykrzyło i że Król okazał się być skłonnym do wyniesienia Lorda Broughama — dla którego ów wor wełny bardziéj był miejscem troski niż świetności — na godność pierwszego Ministra, w którymto razie Sir R. Peel takżeby wstąpił do gabinetu. Morning-Herald przywięzuje do tych domysłów tę nadzieję, że skoro rząd zhańbieniu kościoła narodowego zapobieże, Anglia przestanie być przedmiotem igraszki i podnóżkiem dla niedowiarków i ateuszów, i że natenczas polityka zewnętrzna szlachetniejszą i większą powagę nakazującą przybierze postać. — Globe dzisiejszy zbija wprawdzie wszystkie podobne pogłoski, ale ci co skrupułów swoich pozbyć się nie mogą, odwołują się do podobnéj w tych dniach w Paryżu nastałéj obawy, gdzie mimo przeciwnych twierdzeń gazet ministeryalnych jednak każdy rozsądnie o rzeczach myślący przekonany, że w gabinecie tameczym rozdwojenie zachodziło."

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Ostatni Numer Dziennika Urzęd. Król. Regencyi tutejszéj (z d. 28. Stycznia) zawiera nasamprzód Instrukcyą dla Królewskich Regencyi w Poznaniu i Bydgoszczy w celu wykonania Najwyższéj ustawy z d. 1. Czerwca 1833. — Zbiór Praw No. 1435. — względem żydostwa w prowincyi Poznańskiéj, składającą się z następujących artykułów: Art. 1—4. Urządzenie korporacyi żydowskich. Art. 5. Pierwszy wybór reprezentantów i urzędników administracyjnych. —

Czas ich urzędowania. Art. 6. Władze dozórcze. Art. 7. Sposób obierania reprezentantów. Art. 8. Sposób obierania urzędników administracyjnych. Art. 9. Urzędowa installacya reprezentantów i urzędnikow administracyjnych. Art. 10. Urzędowe wprowadzenie urzędników administracyjnych. Art. 11. Formy urzędowania. Art. 12. i 13. Statuta korporacyi izraelskich. Art. 14. Szkolne wychowanie młodzieży. Art. 15. Puszczanie dzieci z publicznych szkół pod warunkiem obrania jakiego dozwolonego zarobku. Art. 16. Kary za niedozwolony sposób życia. Art. 17. Obowiązek do służby wojskowéj. — Rekrutowe. Art. 18. Patenta naturalizacyi. — Certyfikaty tolerancyi. — Izraelici, mający być zwracanymi, skąd są. Art. 19. Regestra stanu osob. Art. 20. Ogłoszenie téj Instrukcyi. — — Następnie czytamy w tymże Dzienniku ogłoszenie Ministeryum spraw wewnętrznych i policyi, dotyczące się utłumienia dwóch pism peryodycznych, treści następującéj: „Podług uchwały sejmowéj z d. 5. Grudnia r. zeszł. wszelki dalszy ciąg wydawanych w Darmstadt, przez rząd W. Xięstwa Heskiego przytłumionych już dwóch pism peryodycznych *der Beobachter in Hessen bei Rhein* i *das neue Hessische Volksblatt* został, bądź pod używanym lub zmienionym tytułem, w moc uchwały sejmowéj z dn. 20. Września r. 1819., zakazanym, także redaktorowie ich, księgarz C. W. Leske i adwokat Henryk Karol Hoffmann, daléj kupiec C. W. Lange nie mają być w ciągu lat pięciu w żadnym kraju związkowym do redakcyi podobnego pisma przypuszczonymi. Uchwała ta podaje się niniejszém do wiadomości publicznéj. Berlin, d. 3. Stycznia 1834."; — — ogłoszenie Krolewsko-Pruskiéj Regencyi, tyczące się naramników Inspektorów i Kommissarzów policyjnych; — oraz pochwałę, przez Regencyą ogłoszoną, osnowy następującéj: „Pan Stanisław Sypniewski, właściciel dóbr, kupiec i reprezentant miasta, darował tutejszéj miejskiéj szkole elementarnéj pod Nr. 221. listem donacyjnym z d. 15. Listopada r. z., część swego na Rybakach pod Nr. 15. położonego gruntu, mającą powierzchni dwa pręty □, przezco zaradził nader przykremu niedostatkowi podwórza przy rzeczonéj szkole. Szczodrobliwością swoją nanowo darodawca udowodnił chwalebną gotowość wspierania celów powszechnie użytecznych ceną własnych poświęceń. Poznań, d. 15. Stycznia 1834."; — — nareszcie Kroniki osobiste, z których tu tylko mianowania na proboszczów, plebanów i nauczycieli, dosłownie umieszczamy: „W ostatnim ćwierćroczu upłynionego roku zostali od nas potwierdzeni: *A.* **proboszczami i plebanami:** 1) dnia 3. Listopada, katolickim plebanem w Niemieckiém Wilkowie, dotychczasowy wikaryusz Tumski Jan Arendt; 2) tegoż samego dnia, proboszczem katolickim w Zbąszyniu, dotychczasowy wikaryusz w Bninie, Wojciech Pietraszewski; 3) d. 29. Listop. katolickim plebanem w Gryżynie, dotychczasowy wikaryusz w Święciochowie, Michał Prange; 4) d. 10. Grudnia katolickim plebanem w Ludomach, dotychczasowy prebendarz w Obornikach, Józef Lafleur; 6) tegoż dnia, proboszczem w Kobylinie, dotychczasowy pleban w Baszkowie, Walenty Lemański; 6) dn. 29. Grudnia, plebanem katolickim w Nieparcie, dotychczasowy pleban w Czeszewie, Ludwik Wąsowicz. — *B.* **Nauczycielami:** 1) d. 17. Październ., nauczycielem przy żydowskiéj szkole w Szmiglu, dotychczasowy kandydat szkolny Neumann Priebatsch; 2) d. 12. List., kantorem ewangelickim i nauczycielem w Kopanicy, dotychczasowy kantor i nauczyciel w Racocie, Jan Samuel Fechner; 3) dn. 14. Grudnia, nauczycielem przy szkole w Roszkach, kandydat szkolny Piotr Wasilewski; 4) tegoż dnia, nauczycielem w Guzdzynie, dotychczasowy tymczasowy nauczyciel tamże, Chrystyan Schlicke; i 5) d. 27. Grudnia, pierwszym nauczycielem przy szkole komunalnéj w Obrzycku, kandydat szkolny Ferdynand Schulze. Poznań, d. 15. Stycz. 1834. — **Król. Pruska Regencya II.**"

PATENT SUBHASTACYJNY.

Domostwo z przyległościami tu w Poznaniu na przedmieściu Ś. Marcina pod liczbą 37. leżące i Sebastyanowi Marszałkiewiczowi należące, będzie drogą konieczněj subhastacyi przedane.

Taxa sądowa wynosi 405 Tal. 9 sgr. 9 fen.

Termin do licytacyi wyznaczony jest na **dzień 8. Kwietnia r. p.** o godzinie 10téj przed południem. Odbywać się będzie w Izbie stron tutejszego Sądu Ziemiańskiego przez Radzcę Kulemann.

Chęć kupienia mający wzywają się niniejszém, aby się na terminie wymienionym stawili, z warunkami obznajmili i licyta swoje do protokołu podali. Przybicie nastąpi na rzecz najwięcéj dającego, jeżeli przeszkody prawne nie zajdą.

Poznań, dnia 12. Grudnia 1833.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.